

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2026. gada 3. – 5. jūnijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

Latviešu valoda (optimālais mācību satura apguves līmenis)
Centralizētais eksāmens

Rakstu daļa
3. jūnijs plkst. 10.00

Rakstu daļas saturs

Eksāmenam ir viens variants.

Skolēniem jāveic 7 uzdevumi eksāmena 1. daļā, 1 uzdevums eksāmena 2. daļā.

Eksāmena materiāli

Skolēnam 1 A4 formāta (2 lpp.) tekstu lapa un 1 A3 formāta (4 lpp.) skolēna darba lapa 1. daļai.

1 A4 formāta (1 lpp.) "2. daļa. Darba materiāla lapa" un 1 A4 formāta (2 lpp.) atbilžu lapa 2. daļai.

2. daļas uzdevumu (2. daļa. Darba materiāla lapa) izglītības iestāde saņems 3. jūnijā plkst. **11.00**, kad izglītības iestādes VPS lietotājs izglītības iestādes vadītāja tiešā klātbūtnē lejupielādē 2. daļas darba materiālu (1 A4 formāta lapa "2. daļa. Darba materiāla lapa", kas paredzēts 1 skolēnam), pavairo atbilstoši skolēnu skaitam un nodod izglītības iestādes vadītājam.

Eksāmena rakstu daļas norise*

9.30	<p>Izglītības iestādes vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none">• eksāmena vadītāja(-u), eksāmena novērotāja(-u) un skolēnu pārstāvju klātbūtnē atver aploksni ar eksāmena materiāliem;• pārbauda 1. daļas skolēna darba lapu un tekstu lapu skaitu;• izsniedz eksāmena 1. daļas skolēna darba lapas un tekstu lapas eksāmena vadītājam(-iem). <p>Eksāmena vadītājs(-i)</p> <ul style="list-style-type: none">• nodrošina, lai to lietošana eksāmena norisē notiktu, ievērojot normatīvos aktus, kas regulē ierobežotas pieejamības informācijas aizsardzību.
9.45	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none">• uzaicina skolēnus kodu secībā ienākt eksāmena telpā, pārbauda personu apliecinošu dokumentu vai skolēna statusu apliecinošu dokumentu (piemēram, skolēna apliecība, skolēna karte), izsniedz skolēnam lapiņu ar vārdu, uzvārdu un koda numuru. <p>Skolēni</p> <ul style="list-style-type: none">• personiskās mantas, kuras nav nepieciešamas eksāmena laikā, atstāj telpā vai ārpus tās tam paredzētajā vietā;• apsēžas pie galda pa vienam kodu secībā.
9.50	<p>Eksāmena vadītājs iepazīstina skolēnus ar eksāmena norisi.</p>

CENTRALIZĒTAIS EKŠĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2026. gada 3. – 5. jūnijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

9.55	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • izdala skolēniem eksāmena 1.daļas skolēna darba lapas un tekstu lapas un informē, ka tekstu lapu būs iespējams izmantot arī eksāmena 2.daļā, tāpēc 1.daļas beigās tā nebūs jānodod; • uzaicina skolēnus pārbaudīt izdalīto eksāmena materiālu komplektāciju, kā arī ierakstīt koda numuru 1. daļas skolēna darba lapās; • atgādina, ka pēc eksāmena 1. daļas skolēna darba lapas tiks nosūtītas uz VIAA, kur tās tiks skenētas un sagatavotas vērtēšanai tiešsaistē, tāpēc ieraksti skolēna darba lapās jāveic ar pildspalvu, kuras serdenis vai tinte ir neizdzēšamā tumši zilā vai melnā krāsā; • atgādina, ka tiks vērtēti ieraksti tikai skolēna darba lapā un izglītojamajiem tiek ieteikts ierakstīt uzdevumu atbildes tieši tam paredzētajā vietā; • atgādina, ka, ja nepieciešams, skolēns atbilžu uzmetumus var rakstīt tekstu lapā un tajā veikt pasvītrojumus vai citas piezīmes, izmantojot krāsu zīmuļus vai flomāsterus un ka ieraksti tekstu lapā netiks vērtēti; • uzaicina skolēnus veikt eksāmena 1. daļu.
10.00–11.20 (80 min)	<p>Skolēni veic eksāmena 1. daļu. Eksāmena vadītājs vps.gov.lv elektroniski aizpilda izglītojamo kodu sarakstu – atzīmē skolēnu piedalīšanos eksāmena 1. daļā.</p>
11.10	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • atgādina, ka pēc 10 minūtēm būs jānodod 1. daļas skolēna darba lapas.
11.20	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • paziņo 1. daļas beigas; • savāc 1. daļas skolēna darba lapas; • atgādina skolēniem, ka tekstu lapa nav jānodod un to būs iespējams izmantot arī eksāmena 2. daļā; • pārliecinās, ka tekstu lapas tiek atstātas eksāmena norises telpā; • paziņo starpbrīdi.
11.20-11.50 (30 min)	<p>Starpturīdis Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • sakārto 1. daļas skolēna darba lapas kodu secībā; • atzīmē skolēnu sarakstā, kuru skolēnu darbi tiek nosūtīti uz VIAA; • paraksta katru saraksta lapu; • 1.daļas skolēna darba lapas, skolēnu sarakstu un aktu par nepiedalīšanos eksāmena daļā, ja ir šāds akts, ievieto aploksnē, aploksnī aizlīmē, uz tās uzraksta pirmā un pēdējā skolēna, kuru skolēna darba lapas ielikta aploksnē, kodus, kā arī eksāmena un daļas nosaukumu – „Latviešu valoda (optimālais mācību satura apguves līmenis) – 1. daļa, skolēna darba lapas”; • aploksnē ar skolēnu darbiem aizlīmē eksāmena telpā, uz aploksnē parakstās darba vadītājs un novērotājs, saraksta otro eksemplāru atdod iestādes vadītājam. <p>Apvienoto eksāmenu gadījumā vienas telpas darbus saliek vienā aploksnē un uz tās uzraksta visu skolu kodus.</p>

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2026. gada 3. – 5. jūnijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

	<p>Eksāmena vadītājs(-i) un centralizētā eksāmena novērotājs(-i)</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.daļas aploksnēs nodod izglītības iestādes vadītājam, tās tiek ievietotas un uzglabātas seifā līdz eksāmena rakstu daļas norises beigām. <p>Izglītības iestādes vadītājs centralizētā eksāmena novērotāja(-u) klātbūtnē</p> <ul style="list-style-type: none"> izdala centralizētā eksāmena vadītājam(-iem) centralizētā eksāmena 2. daļas atbilžu lapas, 2. daļas darba materiāla lapas atbilstoši skolēnu skaitam, kuri kārtos eksāmenu. <p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> ir atbildīgs par eksāmena materiāliem starpbrīža laikā.
11.50-11.55	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> aicina skolēnus ienākt eksāmena telpā; izdala skolēniem eksāmena 2. daļas atbilžu lapas un 2. daļas darba materiāla lapas; uzaicina 2. daļas atbilžu lapās ierakstīt skolēna koda numuru; <p>un atgādina, ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> tiks vērtēti tikai ieraksti atbilžu lapā; ir jāuzraksta skolēna rakstītā teksta žanrs – argumentētā eseja vai pārspriedums; ir jāuzraksta izvēlētā temata virsraksts; ir jāsaskaita vārdi uzrakstītajā tekstā, vārdu skaits jāieraksta tam paredzētajā vietā 2.daļas atbilžu lapā; uzmetumus skolēni veic 2. daļas darba materiāla lapā; tā uz VIAA nav jāšūta un ieraksti tajā netiks vērtēti. <p>2.daļas uzdevuma satura izpildē ir iespējams izmantot tekstu lapu (“1.teksts” un “2.teksts”) un veikt tajā pasvītrotumus vai citas piezīmes, izmantojot krāsu zīmuļus vai flomāsterus, ja tas ir nepieciešams.</p>
11.55-13.55 (120 min)	<p>Skolēni veic eksāmena 2. daļu.</p> <p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> elektroniski vps.gov.lv aizpilda izglītojamo kodu sarakstu – atzīmē skolēnu piedalīšanos eksāmena 2. daļā.
13.40	<p>Eksāmena vadītājs atgādina, ka</p> <ul style="list-style-type: none"> pēc 15 minūtēm būs jānodod 2. daļas atbilžu lapas; ir jābūt uzrakstītam skolēna rakstītā teksta žanram – argumentētā eseja vai pārspriedums; ir jābūt uzrakstītam izvēlētā temata virsrakstam; ir jāsaskaita vārdi uzrakstītajā tekstā un vārdu skaits jāieraksta tam paredzētajā vietā 2. daļas atbilžu lapā.
13.55	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> paziņo 2. daļas beigas; savāc 2. daļas atbilžu lapas, 2. daļas darba materiāla lapas, tekstu lapas; sakārto 2. daļas atbilžu lapas kodu secībā; atzīmē skolēnu sarakstā, kuru skolēnu darbi tiek nosūtīti uz VIAA; paraksta katru saraksta lapu; 2.daļas atbilžu lapas, sarakstu un aktu par nepiedalīšanos eksāmena daļā, ja ir šāds akts, ievieto aploksnē, aploksnī aizlīmē, uz tās uzraksta

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2026. gada 3. – 5. jūnijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

	<p>pirmā un pēdējā skolēna, kuru darbi ielikti aploksnē, kodus, kā arī eksāmena un daļas nosaukumu „Latviešu valoda (optimālais mācību satura apguves līmenis) – 2. daļa, atbilžu lapas”;</p> <ul style="list-style-type: none">• aploksni ar skolēnu darbiem aizlīmē eksāmena telpā, uz aploksnas parakstās darba vadītājs un novērotājs, saraksta otro eksemplāru atdod iestādes vadītājam. <p>Apvienoto eksāmenu gadījumā vienas telpas darbus saliek vienā aploksnē un uz tās uzraksta visu skolu kodus.</p> <ul style="list-style-type: none">• 2. daļas darba materiāla lapas ieliek vienā aploksnē, tās uz VIAA nav jāšūta, bet jāuzglabā izglītības iestādē līdz nākamā mācību gada sākumam.
14.00	<ul style="list-style-type: none">• Eksāmena vadītājs un eksāmena novērotājs aploksnis nodod izglītības iestādes vadītājam.• No seifa tiek izņemtas aploksnis ar 1. daļas skolēna darba lapām.• Visas eksāmena darba rakstu daļas aploksnis tiek apzīmogotas. Ja eksāmens pildīts vairākās telpās, aploksnis tiek secīgi sanumurētas skolēnu kodu secībā.• Uz aploksnēm parakstās izglītības iestādes vadītājs. <p>Izglītības iestādes VPS lietotājs</p> <ul style="list-style-type: none">• izdrukā no vps.gov.lv skolēnu dalības sarakstu, parakstās un pievieno aploksnēm ar eksāmena darbiem. <p>Izglītības iestādes vadītājs organizē</p> <ul style="list-style-type: none">• aplokšņu ar eksāmena darbiem un dalības saraksta ievietošanu vienā pakā, uz tās uzraksta izglītības iestādes nosaukumu un adresi, kā arī eksāmena nosaukumu „Latviešu valoda (optimālais mācību satura apguves līmenis)”;• pakas nogādāšanu uz VIAA vai pakas ievietošanu tuvākajā Latvijas pasta pakomātā (vēlams līdz pulksten 16.00). <p>Izglītības iestādes atbildīgā persona apstiprina informācijas sistēmā skolēnu sarakstu,</p> <ul style="list-style-type: none">• kuri piedalījušies eksāmenā,• kuri attaisnojošu iemeslu dēļ nav ieradušies uz eksāmenu noteiktajā laikā un nepieciešams to kārtot,• kuri ir atbrīvoti, ja tas nav izdarīts iepriekš, no eksāmena vai tā daļas.

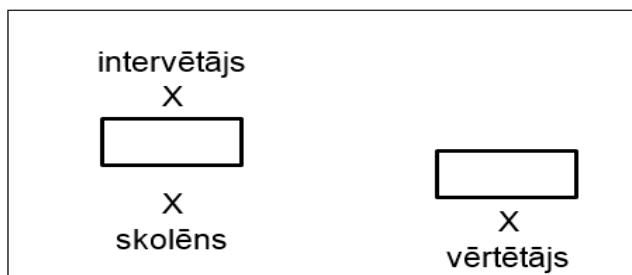
- Darbu izpilda ar pildspalvu, kuras serdenis vai tinte ir neizdzēšamā tumši zilā vai melnā krāsā.
- Drīkst izmantot tikai attiecīgajā valsts pārbaudes darba programmā norādītos palīglīdzekļus.
- Eksāmena laikā atļauts lietot līdzpaņemto ūdeni, personiskos dezinfekcijas līdzekļus.
- Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos.
- Lai nodrošinātu iespēju eksāmena norises telpā saņemt šūnu apraides paziņojumus un informāciju par turpmāko rīcību izglītojamo drošības nodrošināšanai oranžā brīdinājuma saņemšanas gadījumā, eksāmena vadītājs un eksāmena mutvārdu daļas intervētājs drīkst izmantot minētajam nolūkam viedtālruni ar izslēgtu skaņas signālu.

VIAA

4

*Dienu pirms norises pārbaudīt [Lietotāju atbalsta dienesta tīmekļa vietnē](#), vai nav veiktas izmaiņas!

Eksāmena dalībnieku izvietojums mutvārdu daļas norises telpā

Mutvārdu daļa (runa un saziņa)

3. jūnijs 15.30, 4. un 5. jūnijs 10.00

Eksāmena mutvārdu daļas saturs

Skolēns veic ar teksta analīzi un mutvārdu saziņu saistītus 4 uzdevumus – izlasa tekstu, sagatavo viedokli, pamatojoties uz biļetē dotajiem 3 jautājumiem/uzdevumiem, izsaka viedokli, izvērsti atbild uz 2 intervētāja jautājumiem.

Katrai eksāmena mutvārdu daļas norises dienai paredzēts atšķirīgs 12 biļešu komplekts, kurā ietilpst seši daiļliteratūras teksti un seši dažādu stilu un žanru teksti, kopā 36 biļetes 3 eksāmena norises dienām: 3. jūnijā 1. – 12. biļete, 4. jūnijā 13. – 24. biļete, 5. jūnijā 25. – 36. biļete.

Eksāmena mutvārdu daļas materiāli

Skolēnam – 12 A4 formāta lapas (biļetes), A4 (1 lpp) formāta uzmetuma lapa.

Skolotājam – 12 A4 formāta lapas (biļetes), mutvārdu daļas intervētāja izvēlei piedāvātie jautājumi – A5 formāta lapa.

Mutvārdu daļas vērtēšanas kritēriji – 1 A4 (2 lpp) formāta lapa.

Mutvārdu daļas vērtēšanas protokols(-i) (atbilstoši izglītojamo un grupu skaitam) – A4 formāta lapa.

3., 4. un 5. jūnija mutvārdu daļas materiāli būs pieejami lejupielādei VPS.

3. jūnijā plkst. 13.30, 4. un 5. jūnijā plkst. 8.00 izglītības iestādes VPS lietotājs izglītības iestādes vadītāja tiešā klātbūtnē lejupielādē konkrētās dienas eksāmena mutvārdu daļas materiālu.

Izglītības iestādes vadītājs 3. jūnijā plkst. 13.30 – 14.00, 4. un 5. jūnijā plkst. 8.00 – 8.30

- nodrošina skolēna materiālu (biļetes un uzmetuma lapas) pavairošanu atbilstoši skolēnu skaitam grupās, paredzot biļešu komplekta atjaunošanu ik pēc 11 skolēnu izlozētajām biļetēm (piemēram, 12 skolēnu grupai nepieciešami 2 komplekti, 22 skolēnu grupai – 3 komplekti u. tml.);
- sagatavo skolotāja materiālu (12 biļešu komplekts, mutvārdu daļas intervētāja izvēlei piedāvātie jautājumi) – atbilstoši intervētāju un vērtētāju skaitam, mutvārdu daļas vērtēšanas kritēriju un vērtēšanas protokola lapas, aplokšnes – atbilstoši vērtētāju skaitam.

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2026. gada 3. – 5. jūnijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

Mutvārdu daļas (runa un saziņa) norise

3. jūnijā 14.00 4., 5. jūnijā 8.30	Centralizētā eksāmena mutvārdu daļas intervētājs un centralizētā eksāmena mutvārdu daļas vērtētājs saņem no izglītības iestādes vadītāja mutvārdu daļas materiālus un vērtēšanas protokolu (-us).
3. jūnijā 14.00 – 15.30 4., 5. jūnijā 8.30 – 10.00	Intervētājs un vērtētājs mutvārdu daļas norises telpā <ul style="list-style-type: none">• iepazīstas ar 12 mutvārdu daļas skolēna biļetēm;• iepazīstas ar intervētāja izvēlei piedāvātajiem jautājumiem, no kuriem divi jāuzdod katram skolēnam pēc viņa runas;• sagatavojas skolēnu intervēšanai, jautājumu uzdošanai un runas vērtēšanai;• pirmo komplektu ar skolēna izvēlei paredzētajām 12 biļetēm aizklātā veidā sakārto uz galda;• sagatavo A4 formāta uzmetuma lapas atbilstoši skolēnu skaitam. Eksāmena telpā intervētājs <ul style="list-style-type: none">• veic kontrolierakstu ar kodu 9999, nosauc eksāmena nosaukumu, gadu, datumu, skolas kodu un pārliecinās, ka ieraksts ir sekmīgi veikts. Ja telpā mutvārdu daļā piedalās skolēni no vairākām izglītības iestādēm (apvienotais eksāmens), intervētājs nomaina ieraksta programmatūrā izglītības iestādi un skolas kodu nosauc katras izglītības iestādes pirmā skolēna ieraksta sākumā. Ierakstam tiek izmantota 2026. gada ierakstu programmatūras versija.
3. jūnijā 15.30 – 18.30 (vai pēc nepieciešamības) 4., 5. jūnijā 10.00 – 13.00	Skolēni ierodas uz eksāmena mutvārdu daļu pēc iepriekš izveidota saraksta, kurā norādīts datums, eksāmena nosaukums, katra skolēna vārds, uzvārds, kods, laiks, kad katrs skolēns ierodas eksāmena mutvārdu daļas norises telpā pēc skolēna darba materiāla un kad atgriežas no sagatavošanās telpas, lai sniegtu atbildi. Sarakstā paredz, ka katrs skolēns sagatavošanās telpā atrodas 20 minūtes, mutvārdu daļas norises telpā 10 minūtes kopumā , ņemot vērā biļetes izlozes, tās reģistrēšanas intervētāja sarakstā un uzmetuma lapas saņemšanas laiku un atbildes laiku – runa līdz 5 minūtēm, atbildes uz jautājumiem – līdz 3 minūtēm.* *Ja tiek konstatētas laika nobīdes objektīvu apstākļu dēļ, eksāmena mutvārdu daļas norisē jāturpina ievērot pamatprincips – skolēna sagatavošanās laiks ir 20 minūtes, atbildes laiks kopumā – 10 minūtes. 1. Kad pirmais skolēns ir ienācis eksāmena mutvārdu daļas norises telpā, intervētājs <ul style="list-style-type: none">• aicina uzrādīt personu apliecinošu dokumentu vai skolēna statusu apliecinošu dokumentu (piemēram, skolēna apliecība, skolēna karte), izsniedz skolēnam lapiņu ar vārdu, uzvārdu un koda numuru;

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2026. gada 3. – 5. jūnijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

- aicina skolēnu paņemt vienu biļeti;
- atzīmē skolēnu sarakstā, kura numura biļeti skolēns ir izlozējis;
- izsniedz skolēnam uzmetuma lapu un atgādina, ka tajā jāieraksta skolēna kods;
- aicina skolēnu doties uz sagatavošanās telpu un 20 minūšu laikā sagatavot runu, pamatojoties uz trīs izlozētās biļetes lapā dotajiem jautājumiem;
- atgādina, ka biļetes lapā un uzmetuma lapā skolēns drīkst veikt piezīmes ar pildspalvu un, ja nepieciešams, drīkst izmantot arī krāsu zīmuļus vai flomāsterus*;
- atgādina, ka uzmetuma lapā veiktie pieraksti netiks vērtēti un ka uzmetuma lapa un izlozētās biļetes lapa, kad skolēns ir veicis visus mutvārdu daļā paredzētos uzdevumus, ir jānodod intervētājam*;
- atgādina, ka pēc skolēna runas intervētājs uzdos divus jautājumus*;
- atgādina, ka no skolēna tiek gaidītas izvērstas un pamatotas atbildes uz visiem jautājumiem, izmantojot atsauces uz biļetē doto tekstu un savu pieredzi*.

*Atgādinājumos minēto informāciju ir iespējams apkopot un/vai saīsināt, neatkārtojot to vārds vārdā katram skolēnam, ja nav šādas nepieciešamības.

Pēc 10 minūtēm eksāmena telpā ierodas nākamais skolēns, un vēl pēc 10 minūtēm – nākamais, intervētājs un visi pārējie skolēni veic tās pašas darbības, kuras **pirmais** skolēns.

Mutvārdu daļas **norise tiek īstenota pēc šāda principa** – **pirms pirmā** skolēna atbildes biļetes **izlozi veic** pēc saraksta **trešais** skolēns, **pirms otrā** skolēna atbildes – **ceturtais** skolēns utt.

Skolēns, kura kārta ir atbildēt, **uzdevumu sāk veikt tikai pēc tam, kad nākamais skolēns** atbilstoši savam kārtas numuram **ir veicis biļetes izlozi, saņēmis uzmetuma lapu un devies uz sagatavošanās telpu.**

Skolēna atbildes laikā mutvārdu daļas norises telpā atrodas **tikai viens skolēns**, kurš sniedz atbildi.

Intervētājs un vērtētājs pirmā skolēna sagatavošanās laiku (20 minūtes) izmanto atkārtotai skolēna biļetēs doto tekstu un jautājumu caurlūkošanai un gatavojas skolēnu atbilžu uzklaušīšanai, jautājumu uzdošanai un vērtēšanai.

2. Pēc 20 minūtēm no pirmā skolēna gatavošanās laika sākuma, kad trešais skolēns ir veicis biļetes izlozi, saņēmis uzmetuma lapu un devies uz sagatavošanās telpu un kad pirmais skolēns ieradies no sagatavošanās telpas, **intervētājs**

- aicina pirmo skolēnu ieņemt viņam paredzēto vietu;
- ieraksta programmatūrā ievada skolēna koda pēdējos četrus ciparus un to apstiprina;
- ieraksta sākumā **nosauc** skolēna koda pēdējos četrus ciparus;
- **nosauc** skolēna izlozētās **biļetes numuru**;
- **aicina** skolēnu 3 – 5 minūšu laikā atbildēt sagatavoto runu par biļetē doto tekstu un **atgādina**, ka skolēns atbildē var izmantot atsauces uz tekstu,

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2026. gada 3. – 5. jūnijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

	<p>savu pieredzi un gatavošanās laikā veiktos pierakstus, taču lasīšana no lapas nav pieļaujama;</p> <ul style="list-style-type: none">• pēc skolēna runas izvēlas un secīgi uzdod divus jautājumus no mutvārdu daļas intervētājam piedāvātajiem jautājumiem vai izņēmuma gadījumā vienu jautājumu/uzdevumu formulē pats;• nepieciešamības gadījumā jautājumus atkārtō;• seko skolēna atbildes laikam (līdz 5 minūtēm runas laiks un līdz 3 minūtēm laiks atbildēm uz jautājumiem), ja atbildes laiks netiek izmantots pilnībā, intervētājs pārjautā, vai skolēns vēl nevēlas papildināt atbildi;• kad skolēns atbildi ir beidzis, lūdz nodot izlozētās biļetes lapu un uzmetuma lapu;• ja laiks tiek pārsniegts, norāda, ka atbilde jābeidz;• <i>ja skolēns klusē ilgāk par 15 sekundēm vai apstiprina, ka nevēlas izteikties, tad informē, ka eksāmena mutvārdu daļa ir beigusies, pateicas par atbildēm un atvadās</i>;• pirms nākamais skolēns sāk atbildi, sagaida uz biļetes izlozi atbilstoši sarakstam telpā ienākušo skolēnu un veic 1. punktā norādītās darbības, tad 2. punktā norādītās darbības. <p>Izmantoto biļetes lapu un uzmetuma lapu skolēns nodod intervētājam. Kad skolēna izvēlei atlikusi viena biļete, intervētājs atlikušo biļeti noņem no galda un izviēto jaunu 12 biļešu komplektu.</p> <p>3. Vērtētājs mutvārdu daļas norises telpā</p> <ul style="list-style-type: none">• atzīmē informācijas sistēmā skolēna dalību mutvārdu daļā;• noklausās skolēnu atbildes;• novērtē tās saskaņā ar vērtēšanas kritērijiem un ieraksta vērtējumus mutvārdu daļas vērtējuma papīra protokolā, neapspriežot tos ar intervētāju;• ierakstus vērtējuma protokolā veic skolēnu atbilžu secībā;• obligāti raksta pilnu skolēna kodu (12 cipari);• papīra protokolu aizpilda tikai ar tumši zilu vai melnu tinti;• ievada skolēnu atbilžu vērtējumus skolēnu kodu secībā informācijas sistēmā, neapspriežot tos ar mutvārdu daļas intervētāju;• nodrošina eksāmena mutvārdu daļas materiālu uzglabāšanu un neaizskaramību starpbrīžu laikā.
13.00–13.30	Starpbrīdis pēc nepieciešamības. Vērtētājs ir atbildīgs par eksāmena materiāliem starpbrīža laikā.
13.30–19.00	Skolēni turpina kārtot eksāmena mutvārdu daļu. Starpbrīdis pēc nepieciešamības. Vērtētājs ir atbildīgs par eksāmena materiāliem starpbrīža laikā.

4. Pēc mutvārdu daļas beigām

- **vērtētāja klātbūtnē** izglītības iestādes norīkota persona skolēnu atbildes ieraksta datu nesējā un izdrukā no ieraksta programmatūras automātiski sagatavoto atbilžu reģistru divos eksemplāros;
- **intervētājs** skolēnu mutvārdu daļas uzmetuma lapas, izmantotās un neizmantotās biļešu lapas, intervētāja jautājumu lapas ievieto aploksnē (-ēs) un nodod izglītības iestādes vadītājam;
- **intervētājs** uz datu nesēja vai uz aplokšnes, kurā tas ir ievietots, uzraksta eksāmena nosaukumu, datumu, izglītības iestādes nosaukumu un kodu (apvienotā eksāmenā visu skolēnu atbildes ieraksta vienā datu nesējā un uz tā uzraksta „Apvienots eksāmens” un tās izglītības iestādes nosaukumu un kodu, kurā notiek eksāmens), **datu nesējs uz VIAA nav jānosūta**, tam pievieno atbilžu reģistra eksemplāru, **šos materiālus uzglabā izglītības iestādē līdz nākamā mācību gada sākumam**;
- **vērtētājs** pārlicinās, ka visu skolēnu vērtējumi ir ierakstīti informācijas sistēmā un atsevišķā aploksnē ievieto mutvārdu daļas vērtējuma papīra protokolu(-us) un automātiski sagatavoto atbilžu reģistra eksemplāru, aizlīmē to eksāmena norises telpā, uz tās parakstās vērtētājs un intervētājs. Uz aplokšnes uzraksta eksāmena nosaukumu „**Latviešu valoda (optimālais mācību satura apguves līmenis) – mutvārdu daļa**” un **izglītības iestādes kodu**, aplokšni nodod izglītības iestādes vadītājam;
- uz aplokšnes parakstās **izglītības iestādes vadītājs**, tā tiek apzīmogota;
- **izglītības iestādes vadītājs** nodrošina tūlītēju mutvārdu daļas atbilžu un ieraksta programmatūras automātiski sagatavoto atbilžu reģistra augšupielādi informācijas sistēmā;
- **izglītības iestādes vadītājs** skolēna un skolotāja eksāmena mutvārdu daļas materiālus uzglabā izglītības iestādē līdz nākamā mācību gada sākumam;
- **izglītības iestādes vadītājs** organizē aplokšnes ar vērtējuma protokolu nogādāšanu VIAA.

Ja materiālus nosūta uz VIAA pa pastu, tad visas aplokšnes saliek vienā pakā, uz tās uzraksta eksāmena pilnu nosaukumu „Latviešu valoda (optimālais mācību satura apguves līmenis) – mutvārdu daļa”, izglītības iestādes vadītājs organizē eksāmena materiālu nosūtīšanu uz VIAA.

Aplokšnes ar mutvārdu daļas vērtēšanas protokoliem un automātiski sagatavotiem atbilžu reģistriem nogādā uz VIAA, kad ir atbildējuši visi izglītības iestādes skolēni.

Ja eksāmena mutvārdu daļa notiek vairākas dienas, aizlīmētās un parakstītās aplokšnes uzglabā seifā līdz eksāmena beigām.

Skolēnu(-us), kam tiek piemērots atbalsta pasākums – laika pagarinājums – vēlams iekļaut skolēnu saraksta beigās, lai netraucētu vienota laika grafika ievērošanu pārējiem skolēniem.

VIAA

9

*Dienu pirms norises pārbaudīt [Lietotāju atbalsta dienesta tīmekļa vietnē](#), vai nav veiktas izmaiņas!

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2026. gada 3. – 5. jūnijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

Latviešu valoda (optimālais mācību satura apguves līmenis)

Centralizētais eksāmens

Skolēnam ar speciālām vajadzībām, kuram ir Valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas vai pašvaldības pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinums par atbilstošas izglītības programmas īstenošanu vai pedagoģiski medicīniskās komisijas, logopēda, skolotāja logopēda, speciālā pedagoga, izglītības vai klīniskā psihologa atzinums par izglītojamam nepieciešamajiem atbalsta pasākumiem mācību procesa un valsts pārbaudes darbu laikā.

Rakstu daļa

3. jūnijs plkst. 10.00

Rakstu daļas saturs

Eksāmenam ir viens variants.

Skolēniem jāveic 7 uzdevumi eksāmena 1. daļā, 1 uzdevums eksāmena 2. daļā.

Eksāmena materiāli

Skolēnam 1 A3 formāta (4 lpp.) skolēna darba lapa 1.daļai un 1 A4 formāta (2 lpp.) **tekstu lapa 1. un 2.daļai.**

1 A4 formāta (1 lpp.) "2. daļa. Darba materiāla lapa" un 1 A4 formāta (2 lpp.) atbilžu lapa 2.daļai.

2. daļas uzdevumu (2.daļa. Darba materiāla lapa) izglītības iestāde saņems 3. jūnijā plkst.**11.00**, kad izglītības iestādes VPS lietotājs izglītības iestādes vadītāja tiešā klātbūtnē lejupielādē 2. daļas darba materiālu (1 A4 formāta lapa "2. daļa. Darba materiāla lapa", kas paredzēts 1 skolēnam), pavairo atbilstoši skolēnu skaitam un nodod izglītības iestādes vadītājam.

Eksāmena rakstu daļas norise

Laika pagarinājums 30% vai 50%	Veicamās darbības
9.30	<p>Izglītības iestādes vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none">• eksāmena vadītāja(-u), eksāmena novērotāja(-u) un skolēnu pārstāvju klātbūtnē atver aploksni ar eksāmena materiāliem;• pārbauda 1.daļas atbilžu lapu un tekstu lapu skaitu;• izsniedz eksāmena 1. daļas atbilžu lapas un tekstu lapas eksāmena vadītājam(-iem). <p>Eksāmena vadītājs(-i)</p> <ul style="list-style-type: none">• nodrošina, lai to lietošana eksāmena norisē notiktu, ievērojot normatīvos aktus, kas regulē ierobežotas pieejamības informācijas aizsardzību.
9.45	Skolēni darbu veic atsevišķā telpā.

CENTRALIZĒTAIS EKŠĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2026. gada 3. – 5. jūnijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzaicina skolēnus kodu secībā ienākt eksāmena telpā, pārbauda personu apliecinošu dokumentu vai skolēna statusu apliecinošu dokumentu (piemēram, skolēna apliecība, skolēna karte), izsniedz skolēnam lapiņu ar vārdu, uzvārdu un koda numuru. <p>Skolēni</p> <ul style="list-style-type: none"> • personiskās mantas, kuras nav nepieciešamas eksāmena laikā, atstāj telpā vai ārpus tās tam paredzētajā vietā; • apsēžas pie galda pa vienam kodu secībā.
9.50	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • iepazīstina skolēnus ar eksāmena norisi.
9.55	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • izdala skolēniem eksāmena 1. daļas skolēna darba lapas un tekstu lapas un informē, ka tekstu lapu būs iespējams izmantot arī eksāmena 2. daļā, tāpēc 1. daļas beigās tā nebūs jānodod; • uzaicina skolēnus pārbaudīt izdalīto eksāmena materiālu komplektāciju, kā arī ierakstīt koda numuru 1. daļas skolēna darba lapās; • atgādina, ka pēc eksāmena 1. daļas skolēna darba lapas tiks nosūtītas uz VIAA, kur tās tiks skenētas un sagatavotas vērtēšanai tiešsaistē, tāpēc ieraksti skolēna lapās jāveic ar pildspalvu, kuras serdenis vai tinte ir neizdzēšamā zilā vai melnā krāsā; • atgādina, ka tiks vērtēti ieraksti tikai skolēna darba lapā un izglītojamajiem tiek ieteikts ierakstīt uzdevumu atbildes tieši tam paredzētajā vietā; • atgādina, ka, ja nepieciešams, skolēns atbilžu uzmetumus var rakstīt tekstu lapā un tajā veikt pasvītrojumus vai citas piezīmes, izmantojot krāsu zīmuļus vai flomāsterus un ka ieraksti tekstu lapā netiks vērtēti; • uzaicina skolēnus veikt eksāmena 1. daļu.
10.00– 105 min (30%) 120 min (50%)	<p>Skolēni veic eksāmena 1. daļu.</p> <p>Eksāmena vadītājs vps.gov.lv elektroniski aizpilda izglītojamo kodu sarakstu – atzīmē skolēnu piedalīšanos eksāmena 1. daļā.</p>
10 min pirms daļas beigām	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • atgādina, ka pēc 10 minūtēm būs jānodod 1. daļas atbilžu lapas.
	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • paziņo 1. daļas beigas; • savāc 1. daļas skolēna darba lapas; • atgādina skolēniem, ka tekstu lapa nav jānodod un to būs iespējams izmantot arī eksāmena 2. daļā; • pārliecinās, ka tekstu lapas tiek atstātas eksāmena norises telpā; • paziņo starpbrīdi.
-	Starpbrīdis

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2026. gada 3. – 5. jūnijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

30 min	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • sakārto 1. daļas skolēna darba lapas kodu secībā; • atzīmē skolēnu sarakstā, kuru skolēnu darbi tiek nosūtīti uz VIAA; • paraksta katru saraksta lapu; • 1.daļas skolēna darba lapas, skolēnu sarakstu un aktu par nepiedalīšanos eksāmena daļā (ja ir šāds akts) ievieto aploksnē, aploksnī aizlīmē, uz tās uzraksta pirmā un pēdējā skolēna, kuru atbilžu lapas ielikta aploksnē, kodus, kā arī eksāmena un daļas nosaukumu – „Latviešu valoda (optimālais mācību satura apguves līmenis) – 1. daļa, skolēna darba lapas. Atbalsta pasākumi”; • aploksnēs ar skolēnu darbiem aizlīmē eksāmena telpā, uz aploksnēs parakstās darba vadītājs un novērotājs, saraksta otro eksemplāru atdod iestādes vadītājam. <p>Apvienoto eksāmenu gadījumā vienas telpas darbus saliek vienā aploksnē un uz tās uzraksta visu skolu kodus.</p> <p>Eksāmena vadītājs(-i) un centralizētā eksāmena novērotājs(-i)</p> <ul style="list-style-type: none"> • visas 1. daļas aploksnēs nodod izglītības iestādes vadītājam, tās tiek ievietotas un uzglabātas seifā līdz eksāmena rakstu daļas norises beigām. <p>Izglītības iestādes vadītājs centralizētā eksāmena novērotāja(-u) klātbūtnē</p> <ul style="list-style-type: none"> • izdala centralizētā eksāmena vadītājam(-iem) centralizētā eksāmena 2. daļas atbilžu lapas, darba materiāla lapas atbilstoši skolēnu skaitam, kuri kārtā eksāmenu. <p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • ir atbildīgs par eksāmena materiāliem starpbrīža laikā.
_____	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • aicina skolēnus ienākt eksāmena telpā; • izdala skolēniem eksāmena 2.daļas atbilžu lapas, 2. daļas darba materiāla lapas; • uzaicina 2.daļas atbilžu lapās ierakstīt skolēna koda numuru; <p>un atgādina, ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tiks vērtēti tikai ieraksti atbilžu lapā; • ir jāuzraksta skolēna rakstītā teksta žanrs – argumentētā eseja vai pārspriedums; • ir jāuzraksta izvēlētā temata virsraksts; • ir jāsaskaita vārdi uzrakstītajā tekstā, vārdu skaits jāieraksta tam paredzētajā vietā 2.daļas atbilžu lapā; • atgādina, ka 2. daļas uzdevuma satura izpildē ir iespējams izmantot tekstu lapu (“1. teksts” un “2. teksts”) un veikt tajā pasvītrojumus vai citas piezīmes, izmantojot krāsu zīmuļus vai flomāsterus, ja tas ir nepieciešams.
-	Skolēni veic eksāmena 2.daļu.

CENTRALIZĒTAIS EKŠĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2026. gada 3. – 5. jūnijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

<p>160 min (30%) 180 min (50%)</p>	<p>Eksāmena vadītājs vps.gov.lv elektroniski aizpilda izglītojamo kodu sarakstu – atzīmē skolēnu piedalīšanos eksāmena 2. daļā. Uzmetumus skolēni var veikt 2. daļas darba materiāla lapā. Tā uz VIAA nav jāšūta un ieraksti tajā netiks vērtēti. Starpbrīdis(-ži) pēc nepieciešamības. Starpbrīdī skolēni atstāj eksāmena telpu. Eksāmena vadītājs ir atbildīgs par eksāmena materiāliem tā laikā.</p>
<p>15 min pirms daļas beigām</p>	<p>Eksāmena vadītājs atgādina, ka pēc 15 minūtēm būs jānodod 2. daļas atbilžu lapas un atgādina, ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tiks vērtēti tikai ieraksti atbilžu lapā; • ir jābūt uzrakstītam skolēna rakstītā teksta žanram – argumentētā eseja vai pārsprīdums; • ir jābūt uzrakstītam izvēlētajā temata virsrakstam; • ir jāaskaita vārdi uzrakstītajā tekstā, vārdu skaits jāieraksta tam paredzētajā vietā 2. daļas atbilžu lapā;
	<p>Eksāmena vadītājs</p> <ul style="list-style-type: none"> • paziņo 2. daļas beigas; • savāc 2. daļas atbilžu lapas, 2. daļas darba materiāla lapas, tekstu lapas; • sakārto 2. daļas atbilžu lapas kodu secībā; • atzīmē skolēnu sarakstā, kuru skolēnu darbi tiek nosūtīti uz VIAA; • paraksta katru saraksta lapu; • 2. daļas atbilžu lapas, sarakstu un aktu par nepiedalīšanos eksāmena daļā (ja ir šāds akts) ievieto aploksnē, aploksnī aizlīmē, uz tās uzraksta pirmā un pēdējā skolēna, kuru darbi ielikti aploksnē, kodus, kā arī eksāmena un daļas nosaukumu „Latviešu valoda (optimālais mācību satura apguves līmenis) – 2. daļa, atbilžu lapas. Atbalsta pasākumi”; • aploksnī ar skolēnu darbiem aizlīmē eksāmena telpā, uz aploksnis parakstās darba vadītājs un novērotājs, saraksta otro eksemplāru atdod iestādes vadītājam. <p>Apvienoto eksāmenu gadījumā vienas telpas darbus saliek vienā aploksnē un uz tās uzraksta visu skolu kodus. 2. daļas darba materiāla lapas, tekstu lapas ieliek vienā aploksnē, <u>tās uz VIAA nav jāšūta</u>. Tās uzglabā izglītības iestādē līdz nākamā mācību gada sākumam.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Eksāmena vadītājs un eksāmena novērotājs aploksnis nodod izglītības iestādes vadītājam. • No seifa tiek izņemtas aploksnis ar 1. daļas skolēna darba lapām. • Visas eksāmena darba rakstu daļas aploksnis tiek apzīmogotas. Ja eksāmens pildīts vairākās telpās, aploksnis tiek secīgi sanumurētas skolēnu kodu secībā. • Uz aploksnēm parakstās izglītības iestādes vadītājs. Izglītības iestādes VPS lietotājs <ul style="list-style-type: none"> • izdrukā no vps.gov.lv skolēnu dalības sarakstu, parakstās un pievieno aploksnēm ar eksāmena darbiem.

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2026. gada 3. – 5. jūnijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

	<p>Izglītības iestādes vadītājs organizē</p> <ul style="list-style-type: none">• aplokšņu ar eksāmena darbiem un dalības saraksta ievietošanu vienā pakā, uz tās uzraksta izglītības iestādes nosaukumu un adresi, kā arī eksāmena nosaukumu „Latviešu valoda (optimālais mācību satura apguves līmenis). Atbalsta pasākumi”;• pakas nogādāšanu uz VIAA vai pakas ievietošanu tuvākajā Latvijas pasta pakomātā (vēlams līdz pulksten 16.00). <p>Izglītības iestādes atbildīgā persona apstiprina informācijas sistēmā to skolēnu sarakstus, kuri piedalījušies eksāmenā, to, kuri attaisnojošu iemeslu dēļ nav ieradušies uz eksāmenu noteiktajā laikā un kuriem nepieciešams to kārtot un to, kuri skolēni ir atbrīvoti (ja tas nav izdarīts iepriekš) no eksāmena vai tā daļas.</p>
--	--

- Darbu izpilda ar pildspalvu, kuras serdenis vai tinte ir neizdzēšamā zilā vai melnā krāsā.
- Drīkst izmantot tikai attiecīgajā valsts pārbaudes darba programmā un izglītības iestādes VPS reģistrētos palīglīdzekļus.
- Eksāmena laikā atļauts lietot līdzpaņemto ūdeni, personiskos dezinfekcijas līdzekļus.
- Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikā.
- Lai nodrošinātu iespēju eksāmena norises telpā saņemt šūnu apraides paziņojumus un informāciju par turpmāko rīcību izglītojamo drošības nodrošināšanai oranžā brīdinājuma saņemšanas gadījumā, eksāmena vadītājs un eksāmena mutvārdu daļas intervētājs drīkst izmantot minētajam nolūkam viedtālruni ar izslēgtu skaņas signālu.